

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne izvešči nedelje in praznike. // Inserati do 80 petič vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3. Večji inserati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica šte. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5 // Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Prvi odgovor na milanski pakt:

Sredozemski pakt Anglija — Francija — Turčija

Temu paktu se bo po vsej verjetnosti pridružila še Rusija — Vzajemno jamstvo sedanjega razmerja sil na Sredozemskem morju — Pospesena pogajanja v Moskvi

LONDON, 8. maja. r. Kakor se izve v krogih zunanjega ministrstva, bo danes podan odgovor na nemško-italijanski vojaški pakt z objavo posebnega sredozemskega pakta, ki so ga sklenile Anglija, Francija in Turčija in katerega se bo po vsej verjetnosti pridružila še Rusija, čim bodo končana pogajanja, ki se še vodijo v Moskvi. S tem paktom se obvezujejo omenjene velesile, da bodo vzajemno jamčile za spoštovanje statusa quo na Sredozemskem morju in se s skupnimi močmi uprle vsakemu poskusu, da se sedanje razmerje nasilno spremeni in spravi ta najvažnejša zve-

za evropskega zapada z bližnjim in daljnim vzhodom v odvisnost ali nadoblast katerekoli pomorske države. S tem bo postavljen ne samo protitež italijansko-nemškemu paktu, marveč podano tudi jamstvo za obrambo proti sleherni akciji, ki bi bila naperjena proti sedanjemu razmerju sil na Sredozemskem morju. Objava tega pakta bo izvedena istočasno v Londonu, Parizu in Ankari bodisi s posebnim uradnim komunikacijem, bodisi z izjavami v parlamentih.

V zvezi s tem izjavljajo v krogih zunanjega ministrstva, da potekajo pogajanja z Rusijo povoljno etr da je v par-

dneh računati s sklenitvijo dogovora. V Moskvi sedaj proučujejo zadnje angleške predloge in nihče ne dvomi, da bo prišlo do sklenitve vojaške zveze.

Akcija Rusije na Balkanu

Sofija, 8. maja. r. Posebni ruski pooblaščenec, Potjemkin, ki je imel v Ankari važne razgovore, se je mudil včeraj ve dan v Sofiji, kjer je imel dolge razgovore z ministrskim predsednikom Kjuisevanovim in je bil sprejet tudi v avdienci pri kralju Borisu. O teh raz-

govorih, ki jim pripisujejo v diplomatskih krogih največjo važnost, ni bilo izdano nikako uradno poročilo. Zelo komentirajo dejstvo, da je Potjemkin po svojih razgovorih z bolgarskimi državniiki sprejel tudi turškega in rumunskega poslanika in ju obvestil o vsebini svojih sofijskih razgovorov. Vsem tam razgovorom pripisujejo tem večjo važnost, ker bo Potjemkin, kakor se zanesljivo zatrjuje, takoj po svojem povratku v Moskvo imenovan za pomočnika komisarja za zunanje zadeve in bo prevzel glavno vodstvo ruske zunanje politike.

Politični obzornik

Čudno stališče

V Zagrebu izhaja tednik »Nova Hrvatska«. Lani je nosil ime »Mlada Hrvatska« in ga je urejeval mlad duhovnik dr. Cicak. List je bil močno protizidovski, zato je moral kmalu prenehati izhajati, Cicak pa je moral zapustiti mesto odgovornega urednika in izdajatelja. Odločujočim katoliškim krogom se namreč ni delo oporuno, da bi na čelu protizidovskega pokreta na Hrvatskem stal duhovnik. Na mesto »Mlade Hrvatske« pa je po nekaj tednih stopila »Nova Hrvatska«, ki s podvojeno močjo nadaljuje borbo svoje prednice proti Zidu, pri tem pa čisto odkrito kaže svoje tople simpatije napram onim, ki so prvi pričeli s sistematično protizidovsko akcijo v Evropi. Je torej nekaka bela vrana med hrvaškimi listi. Kakšen duh veje iz stolpcev »Nove Hrvatske«, bo razvidno iz teh le odlomkov: »Tudi pri nas Hrvatih so taki, ki se radi igrajo »velike« politike. Preje so se navduševali za »silno in mogočno« Kustjo, no, septembrski dogodki so jim zamašili usta. Govorili so o »močni« francoski demokraciji, toda ta »demokracija« je odpovedala v zadnjem času, kakor še nikoli nobena, Anglijo so si zamišljali kot braniteljico malih narodov in držav, ki zahtevajo svojo pravico. Pa tudi Anglija ni bila tako ožjezniva, da bi zaradi malih narodov ali držav pošiljala svoje sinove v klavnico. Sedaj je postal zastopnik vseh teh Roosevelt. Toda on je daleč onkraj oceana. Prav gotovo pa 80 odst. ameriških državljanov niti ne ve, kaj se sploh dogaja v Evropi. Kaj mislite, da bi se Američani borili za one, ki jih niti ne poznajo? Kaj mislite, da ni bolje in pametneje v svojem sosedu, pa naj je bog ve kakšen, gledati prijatelja, kakor pa sovražnika... Sedaj so framasoni in Zidje poklicali na pomoč predstavnika neke velike države, da jim pomaga v borbi proti dvema drugima državama. Ta gospod je slišal ono, kar mu gre, 28. aprila, za tega gospoda bi bilo bolje, da bi svojo državo očistil korupcije, osvobodil svoje rojake kmetarjev in preskrbel delo veliki vojski 12 milijonov brezposelnih! V tej gigantski borbi poštenja proti nepoštenosti vsi hrvaški narod prav dobro, da mora ostati prijatelj svojih velikih, močnih in merljivih sosedov! —

Priskledniki uedinjenja

Nekje posebne vrste tič je v glasilu »Slovenskega društva« našel članek »Ob zlatu ilirizma«. Ko je premler par odstavkov, ki jih je posnel iz »Hrvaškega dnevnika«, je zapisal tuči to svojo izvirno »modrost«: »In prav našim domačim prisklednikom »uedinjenja« bo treba korenito še izpraskati vest, zakaj sprčo današnjih svetovno političnih zmed in nevarnosti preprosti in socialno šibkejši naš človek ni notranje tako trden in zbran, kakor bi moral biti, če bi toliko let ne bili dušili njegovega glasu, ki je zahteval, da se na svoji zemlji čuti tudi zares svoj gospod. Kajti zavedati se je treba, da se državno politični čut in zavest slovenskega ljudstva da osnovati do popolnosti le iz tistih osnov, iz katerih je rastle nekoč njegovo narodno prebujenje: iz avtonomnosti lastnega jezika, kulture in pisma, ki jih je treba razširiti še v pravno, gospodarsko in socialno območje narodnega življenja z vsemi nasledki... — Torej tišči, ki so s svojim delom, s svojimi napori in žrtvami v veliki meri pripomogli — mož jih posmehljivo in enuže »prisklednike uedinjenja« —, da so bili osvobodjeni tudi Slovenci in prišli pod krov Jugoslavije, ki jim je dala vse, prav vse pravice gospodujočega in vladajočega naroda, so sedaj krivi, da »naš človek ni notranje tako trden in zbran«, kakor bi bilo to potrebno »sprčo današnjih svetovno političnih zmed in nevarnosti«. Kaj takšnega more trditi samo popoin analfabet ali pa človek, ki se mu ne verno kisajo možgani. Verjetneje je zadnje, ker samo tak človek je mogel napisati stavek: »Avtonomnost lastnega jezika, kulture in pisma je treba razširiti še v pravno, gospodarsko in socialno območje narodnega življenja z vsemi nasledki.« Ali mož sploh ve, kaj je avtonomnost?

Originalen predlog

Sarajevska »Muslimanska svijest«, glasilo prometnega min. dr. Mehmeda Spaha, je objavila beležko: »Inž. Milivoj Matić iz Novega Sada nam je postal članek »Kako naj preuredimo svojo državo?« z željo, da bi ga priobčili v »Muslimanski svijest«. V članku se pisec zavzema za porazdelitev države na tri dele: katoliški del, ki bi ga tvorile dravska, savska in primorska banovina, muslimanski del, v katerem bi bile drinska, vrbaska in zetska banovina, in pravoslavni del, ki bi ga tvorile dunavska, moravska in vardarska banovina. Glavna mesta v teh velikih banovinah bi naj bila Zagreb, Sarajevo in Niš, Beograd pa bi bil nad vsemi kot prestolnica.« — »Jugoslovenska pošta« je poslala to vest in ji dodala uместno pripombo: »Od luda popa luda molitvala«

Borzna poročila.

Curih, 8. maja. Beograd 10, Pariz 11.795, London 20.85, New York 445.625, Bruselj 75.80, Milan 23.425, Amsterdam 237.80, Berlin 178.70, Sofija 5.40, Varšava 83.75, Bukarešta 3.25.

Nemško-italijanska vojaška zveza

predstavlja samo dokumentarno potrditev obstoječega razmerja

Rim, 8. maja. r. Razgovori, ki sta jih imela v soboto in nedeljo italijanski in nemški zunanji ministri v Milanu, so bili včeraj končani. Kakor se doznava iz dobro poučenega vira, so se ti razgovori nanašali na proučevanje celokupnega mednarodnega položaja s posebnim ozirom na angleško-francosko akcijo za zgraditev fronte miru, v podrobnostih pa so proučili stališče, ki naj ga zavzame Nemčija v sporu s Poljsko. Bilo je tudi govora o razdelitvi interesnega področja v Srednji Evropi in na Balkanu ter končno o vojaškem sodelovanju v primeru oboroženega konflikta. O razgovorih je bil objavljen naslednji komunikat:

Komunike

V temu razgovoru, ki sta jih imela 6. in 7. maja italijanski zunanji minister Ciano ter nemški zunanji minister Ribbentrop, je bil podrobno proučen sedanji splošni mednarodni položaj ter je bila ugotovljena identičnost naziranja obeh vlad, da dasta svojim medsebojnim obveznostim izraza z zaključitvijo politične in vojaške zveze v prepričanju, da prispevata tako na učinkovit način k zagotovitvi reda in miru v Evropi.

Zakaj je Nemčija zahtevala sklenitev vojaške zveze z Italijo?

Šele vojaško zavezništvo nudi popolno jamstvo za skladnost nemške in italijanske politike

Berlin, 8. maja. br. V berlinskih političnih krogih so z rezultatom milanskih razgovorov nemškega in italijanskega zunanjega ministra izredno zadovoljni. V tem, da je Italija po dolgem oklevanju pristala na sklenitev izrazite vojaške zveze, vidijo najboljšje jamstvo za uspešno sodelovanje Rima in Berlina v primeru mednarodnega konflikta ne samo na diplomatskem, nego tudi na vojaškem polju. V Berlinu mislijo, da je s tem kocka že padla in da Rim sedaj ne more več nazaj. V nemških političnih krogih so izzvale zadnje dni veliko pozornost izjave in vesti, po katerih je zavzemala Italija v nemško-poljskem

Italijanski komentarji

Milano, 8. maja. e. S službene strani zatrjujejo, da sta italijanski zunanji minister grof Ciano in nemški zunanji minister von Ribbentrop podrobno proučila vsa aktualna politična vprašanja, zlasti pa vprašanja, ki so izzvala krizo v poljsko-nemških vprašanjih. Nato je bil po vsestranskih razgovorih razmotrivan mednarodni položaj in zatem redigiran komunikat. Na sestanku so bile proučene vse dosedanje iniciative, ki so bile storjene v Berlinu in Rimu, kakor tudi odgovori na razne akcije Londona, Pariza in Washingtona. Opozarjajo na to, da so smernice italijanske in nemške politike istovetne. Zato so, kakor se poudarja v krogih, ki so blizu italijanskemu in nemškemu zunanjemu ministruvju iniciative, ki so bile podvzete proti francosko-angleški politiki obkroževanja osi Berlin—Rim, že dale pozitivne rezultate. Te iniciative omogočajo ureditev položaja v Podunavju in na Balkanu in odpirajo pot konstruktivnemu sodelovanju, v katerem že sodelujejo države, s katerimi imata Italija in Nemčija prijateljske zveze. Smatrajo, da se bo krog držav, pripravljenih za sodelovanje, razširil tudi na druge zainteresirane države.

V nedeljo bo govoril Mussolini

Milano, 8. maja. e. Z velikim zanimanjem pričakujejo govor, ki ga bo imel Mussolini v nedeljo 14. t. m. v Turinu. Ministrski predsednik bo namreč obiskal Turin in še nekatera druga mesta v Piemontu.

Vojaška zveza Litva-Poljska

Obisk vrhovnega poveljnika litovske vojske generala Rastikisa v Varšavi

Varšava, 8. maja. e. V varšavskih političnih krogih se posveča velika pažnja današnjemu prihodu vrhovnega komandanta litovske vojske generala Rastikisa. Poudarjajo, da je general Rastikis odlična politična osebnost, ki igra največjo vlogo v notranjem političnem življenju Litve po odstopu Klajpede. Smatrajo, da bo imel njegov razgovor z odgovornimi činitelji Poljske poseben pomen. General Rastikis, ki bo gost maršala Ridz-Smiglyja, bo potem povabljen tudi k predsedniku republike Moscickemu in zunanjemu ministru Becku. Pričakujejo, da bodo ob priliki tega sestanka našli skupno osnovo za še večje zblizanje med Litvo in Poljsko. S poljske strani bi želeli to manifestirati v obliki poljsko-litovske zveze.

Francoski bojovníki za neodvisnost Poljske

Pariz, 8. maja. e. Na zborovanju pokrajinskih odborov bivših bojovníkov v mestu Blois je bivši ministrski predsed-

Velike vojaške svečanosti v Sofiji

Sofija, 8. maja. e. Bolgarska vojska je včeraj na svečan način poslavlila dan bojevínikov in hrabrosti. V Sofiji kakor tudi v ostalih krajih so bile povsod velike smotre čet, popoldne pa so bile vojaške zabave. V Sofiji so smotri prisostvovali kralj in kraljica, knežija Evdokija, predstavniki tujih vojaških sil in mnogo prebivalstva. Pri smotri so nastopile kompletne motorizirane enice, ki so napravile velik vtis in je prebivalstvo vojaštvo navdušeno pozdravljalo. Smotre so se udeležili tudi stari vojskovodje, rezervni oficirji, šolska mladina, Rdeči križ, organizacije proti napadom iz zraka itd. Ljudje so stare bojovníke navdušeno pozdravljali. Po paradi je kralj stopil s tribune in se pozdravil z nekaterimi rezervnimi oficirji in bojovníki, nato pa se je odpeljal na dvor, kamor je odšlo v sprejeto tudi vojaštvo, prepevajoč domoljubne pesmi.

Senzacionalna aretacija v Bukarešti

Bukarešta, 8. maja. e. V bukreštanskih intelektualnih in političnih krogih je izzvala veliko senzacionalno aretacijo predsednika apelacijskega sodišča Aleksandra Licia. Aretiran je bil zaradi tega, ker je udaril vozniaka na svojem posestvu tako močno, da se je mrtev zgrudil.

neko novo dejstvo v zvezi s položajem v Evropi.

Madžari v skrbeh

Budimpešta, 8. maja. e. V Budimpešti z veliko skrbjo spremljajo razvoj odnošajev med Varšavo in Berlinom. Politični krogi se ne vdajajo iluzijam in poudarjajo, da Beckov govor ni razjasnil položaja. Za Madžarsko je ta spor zelo neprijeten, ker živi z obema narodoma v prijateljskih odnosih. Zato v Budimpešti z veliko pazljivostjo zasledujejo razvoj razgovorov med grofom Ciano in Ribbentropom v pričakovanju, da bo s tem položaj razčiščen. V službenih krogih ne dajo nobenih izjav, pa tudi tisk se vzdržuje vsakih komentarjev. Listi izražajo edino upanje, da se bo Italiji z njenim posredovanjem posrečilo omiliti obstoječo napetost.

Posvet angleške in francoske opozicije

Pariz, 8. maja. e. Bivši ministrski predsednik Leon Blum bo jutri odpotoval v London, kjer bo imel sestanek s šefom angleške opozicije majorjem Atleejem. Blum ostane v Londonu do četrta. Sestaj se bo tudi s Churchillom, Edenom in drugimi političnimi osebami.

Poljska lahko postavi 6 milijonov vojakov

London, 8. maja. br. Včerajšnji »Observer« piše, da ima Poljska na razpolago za primer prve potrebe 1.200.000 vojakov in da izjavljajo v Varšavi, čemorejo v teku 24 ur mobilizirati 5 milijonov vojaških obveznikov.

Preskrba bencina v Franciji

Pariz, 8. maja. br. Uradni list je objavil odredbo, po kateri je imenovan za voditelja urada za preskrbo Francije z bencinom minister za delo De Monzie.

Vrnitev španskih umetnin

Zeneva, 8. maja. br. Španske umetnine, ki so bile prepeljane med državljansko vojno iz Španije v Zenevo, so pričeli skladati v zaboje, da jih pošljejo nazaj v Španijo. Prva odposiljatev bo odposlana jutri.

Franco odpušča starejše letnike

Madrid, 7. maja. br. General Franco je odredil, da se do 15. maja odpuste iz vojaške službe trije letniki obveznikov in sicer 1927, 1928 in 1929. Po tej odredbi bo odpuščenih iz vojaške službe okrog 150.000 mož.

USA — Čile

Washington, 8. maja. br. Uradno je bilo objavljeno, da je čilska vlada prejela povabilo vlade Zedinjenih držav, naj pride čilski finančni minister na obisk v Washington, kjer bi se ob tej priliki uredili medsebojni gospodarski in finančni odnošaji.

Za London in Pariz brez pomena

Sklenitvi nemško-italijanske vojaške zveze ne pripisujejo nobene važnosti in smatrajo, da je praktično brez pomena

London, 8. maja. br. V angleških političnih krogih ne pripisujejo nobene posebne važnosti milanskemu razgovoru italijanskega in nemškega zunanjega ministra, še manj pa zaključitvi vojaške zveze med Nemčijo in Italijo, ki ji dajejo samo formalen značaj. Pri tem opozarjajo na pisanje Cianoovega glasila »Telegrafo«, da sta si Nemčija in Italija razdelili med seboj interesni področji in sicer, da si je Nemčija pridržala vpliv na vzhodnem morju in v srednji Evropi, Italija pa na Sredozem-

skem morju, pri čemer ni nobena izmed njiju vezana za kako jamstvo drugega.

Tudi v Parizu smatrajo zaključitev vojaške zveze med Italijo in Nemčijo samo kot formalno zadevo, ki ni v ničemer izpremenila že obstoječega položaja.

Angleški listi samo kratko komentirajo sklenitev italijansko-nemškega pakta in mu ne pripisujejo nobene važnosti. »Times« med drugim piše: Sklenitev milanskega pakta je bilo presenečenje samo v toliko, da je po pisanju nemškega in ita-

